

กฎระเบียบการนำเข้า-ส่งออกพื้นฐาน ประเทศกัมพูชา

การค้าและภาษีศุลกากร

กรอบระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับกิจกรรมทางการค้า

ในเดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ กระทรวงพาณิชย์ ประเทศกัมพูชา ได้ออกประกาศ (กฎกระทรวง) ว่าด้วยการประกอบกิจกรรมทางการค้าของบริษัทพาณิชย์ ซึ่งทำให้ ทั้งบริษัทท้องถิ่นและบริษัทต่างชาติที่จดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ ได้รับอนุญาต ให้มีสิทธิในการประกอบกิจกรรมทางการค้าได้อย่างเสรี

อย่างไรก็ตาม การประกอบกิจกรรมทางการค้า การนำเข้า ส่งออก ขยายส่ง ขยายปลีก และร้านค้าปลอดภาษี ถูกกำหนดให้ไม่มีสิทธิได้รับการส่งเสริมการลงทุน ภายใต้อนุสัญญาฯ ฉบับที่ ๑๑ ว่าด้วย การบังคับใช้กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการลงทุน (ส่วนที่ ๒, ภาคผนวก ๑)

กรอบระเบียบข้อบังคับสำหรับพิธีการศุลกากร

กฎหมายว่าด้วยพิธีการศุลกากร^๑ ประกาศใช้ เมื่อ วันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑)

- เพื่อให้สิทธิในการบริหาร ควบคุม และจัดเก็บ ภาษี อากร และค่าธรรมเนียม จากสินค้านำเข้า และส่งออก
- เพื่อใช้สำหรับ การควบคุมและสั่งการ ในการเคลื่อนย้าย เก็บรักษา และการขนส่ง สินค้าเหล่านั้น
- เพื่อส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการปลอมแปลง และลักลอบขนส่งสินค้า
- เพื่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศของรัฐบาล
- เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล และแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดเกี่ยวกับการควบคุมทางศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า

๑. บทบัญญัติทั่วไป

กรมศุลกากรและสรรพสามิต (The Customs and Excise Department) เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการ และบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ ภายใต้การกำกับดูแลโดยตรงของกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง (มาตรา ๑)

เขตแดนศุลกากร ประกอบด้วย เขตแดนทางพื้นดิน น่านน้ำ และน่านฟ้า ตลอดจนเกาะต่างๆ ของประเทศกัมพูชา ทั้งนี้รัฐบาลกัมพูชาอาจจัดตั้งเขตปลอดอากรซึ่งได้รับการยกเว้น จากพิธีการศุลกากรบางส่วนหรือทั้งหมด (มาตรา ๒)

กฎหมายฉบับนี้จะต้องบังคับใช้

- อย่างเท่าเทียมกันทุกเขตแดนศุลกากร
- อย่างเท่าเทียมกันทุกคน
- ไม่มีความคุ้มครองหรือข้อยกเว้นแก่สินค้าที่นำเข้าหรือส่งออก โดยรัฐบาลหรือในนามของรัฐบาล

สินค้านำเข้าและส่งออกทั้งหมด อยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ สินค้าที่เข้าสู่ หรือ ออกจากเขตแดนศุลกากร จะถูกเก็บภาษีอากรนำเข้า หรือภาษีอากรส่งออก ตามที่ระบุไว้ในพิกัดศุลกากร ซึ่งพิกัดศุลกากรจะถูกกำหนดโดยอนุสัญญาฯ (มาตรา ๕)

¹ Law on Customs: <http://www.customs.gov.kh/lawoncustoms.html>

รัฐบาลสามารถใช้มาตรการในการปกป้องผู้ผลิตชาวกัมพูชา ผ่านอนุสัญญา โดยการปรับขึ้นอัตราภาษีศุลกากร ในกรณีที่ ผู้ผลิตภายในประเทศได้รับความเดือดร้อน อันเนื่องมาจากปริมาณการนำเข้าสินค้าที่สูงขึ้น การให้เงินอุดหนุนของ รัฐบาลประเทศอื่นๆในการส่งออกสินค้ามายังกัมพูชา หรือจากสินค้าที่มีการท่วมตลาดในประเทศกัมพูชา (มาตรา ๗)

รัฐบาลอาจ ประกาศใช้อนุสัญญา ในการห้าม หรือจำกัด การนำเข้าหรือส่งออกสินค้าบางอย่าง ภายใต้ข้อกำหนด เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๘)

- เพื่อความมั่นคงของชาติ
- เพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม และมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม
- เพื่อปกป้องคุ้มครอง สุขภาพและชีวิต ของบุคคล สัตว์ หรือพืชพรรณต่างๆ
- เพื่อปกป้องทรัพย์สินสมบัติของชาติที่มีคุณค่า ทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี
- เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายที่กำลังมีการบังคับใช้ในประเทศกัมพูชา
- เพื่อปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กฎบัตรของสหประชาชาติ

เพื่อต่อต้านการลักลอบนำเข้า และการปลอมแปลงสินค้า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง อาจ กำหนดให้สินค้าที่มีความสำคัญ หรือสินค้าที่มีอัตราภาษีสูง เป็นสินค้าที่ได้รับการตรวจสอบเป็นพิเศษตามวัตถุประสงค์ของ กฎหมายฉบับนี้ และอาจกำหนดมาตรการควบคุมและข้อจำกัดเพิ่มเติมในการขนส่ง จำหน่าย เก็บรักษา หรือการมีไว้ใน ครอบครอง

๒. การนำเข้า

การนำเข้าสินค้าทุกประเภทต้องมีการรายงานที่สำนักงานศุลกากร หรือสถานที่ซึ่งกำหนดโดยผู้อำนวยการสำนักงาน ศุลกากร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง จะเป็นผู้กำหนด ระยะเวลา ลักษณะ เอกสารที่จำเป็น เหตุการณ์ต่างๆ และข้อยกเว้นที่เกี่ยวกับการรายงานการนำเข้าสินค้า (มาตรา ๑๐)

การนำเข้าสินค้าทุกประเภทจะต้องรายงานต่อสำนักงานศุลกากรที่ใกล้ที่สุด ตามวิธีที่ถูกต้องตามกฎหมาย

- ก. สินค้าที่อยู่ในความครอบครอง หรือเป็นส่วนหนึ่งของสัมภาระส่วนตัว ของบุคคลที่เดินทางเข้ามาใน ประเทศกัมพูชา
- ข. สินค้าที่ถูกนำเข้าในรูปแบบของพัสดุของหรือการส่งไปรษณีย์ โดยบุคคลซึ่งส่งออกสินค้านั้นมายังกัมพูชา
- ค. สินค้า นอกเหนือจากที่ระบุในข้อ ก. และ ข. ในย่อหน้านี้ ที่อยู่บนยานพาหนะที่ผ่านเข้ามาในประเทศ กัมพูชา โดยบุคคลซึ่งครอบครองยานพาหนะนั้น รวมถึงยานพาหนะทางทหาร
- ง. ในกรณีอื่น ที่สินค้าถูกนำเข้ามาโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ในนามของบุคคลอื่น

บุคคลที่รายงานสินค้าภายใต้มาตรานี้จะต้องปฏิบัติตามดังนี้

- ก. ตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับสินค้า ต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร ตามความเป็นจริง
- ข. จัดเตรียมสินค้าให้พร้อมสำหรับการตรวจสอบ เมื่อมีการร้องขอจากเจ้าหน้าที่ ในรูปแบบที่กำหนดโดย ผู้อำนวยการสำนักงานศุลกากร

ห้ามมิให้ผู้ใดขนถ่ายสินค้าลงจากยานพาหนะ ที่เข้ามาในประเทศกัมพูชา จนกว่าจะมีการรายงานสินค้า กับ หน่วยงานศุลกากร ตามกฎหมายหมายฉบับนี้ (มาตรา ๑๒)

หน่วยงานศุลกากรมีอำนาจในการนำสินค้า ที่กล่าวถึงในมาตรา ๑๐ ออกจากบริเวณพิธีการศุลกากร ก่อนที่จะมีการชำระภาษีอากรและค่าธรรมเนียม หลังจากที่ได้ดำเนินการตามพิธีการศุลกากรเสร็จสิ้นแล้ว ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานศุลกากร เพื่อวัตถุประสงค์ในการ

- จัดเก็บไว้ในรูปแบบของการกักสินค้าชั่วคราว
- จัดเก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน
- เพื่อขนส่งต่อภายในหรือผ่านเขตแดนศุลกากรไปยังจุดหมาย (มาตรา ๑๓)

สินค้านำเข้า อาจได้รับการปล่อยจากด่านศุลกากร เพื่อการนำเข้าชั่วคราว ถ้าสามารถชี้แจงในขณะที่ยื่นนำเข้าสินค้าได้ว่าสินค้านั้นจะถูกนำไปส่งออกอีกครั้ง ทั้งนี้การนำเข้าชั่วคราวจะอยู่ภายใต้การควบคุมของศุลกากร จนกว่าจะบรรลุเงื่อนไขในการนำเข้าชั่วคราว (มาตรา ๑๕)

๓. การส่งออก

สินค้าทุกประเภทที่จะทำการส่งออกจะต้องมีการรายงาน ณ สำนักงานศุลกากรหรือ สถานที่อื่น ซึ่งกำหนดโดยผู้อำนวยการศุลกากร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง จะออกประกาศ เพื่อกำหนด ระยะเวลา ลักษณะเอกสารที่จำเป็น เหตุการณ์ และข้อยกเว้นต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเคลื่อนย้าย จัดเก็บ และขนส่งสินค้า ที่จะทำการส่งออก (มาตรา ๑๖)

๔. พิกัตศุลกากร แหล่งกำเนิด และมูลค่าศุลกากร

พิกัตศุลกากร แหล่งกำเนิด และมูลค่าศุลกากร ของสินค้านำเข้าที่ระบุไว้ในใบการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร (Customs Declarations) จะต้องแจ้งตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้ (มาตรา ๑๘)

ก. พิกัตศุลกากรและแหล่งกำเนิด (Tariff Classification and Origin)

- บุคคลใด ผู้นำเข้า หรือตัวแทน ผู้ซึ่งทำการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร (Customs Declarations) จะต้องแจ้ง พิกัตศุลกากร แหล่งกำเนิดของสินค้า และมูลค่าศุลกากร สำหรับคำนวณ และประเมิน ภาษีอากร โดยหน่วยงานศุลกากรจะทำการตรวจสอบ พิกัตศุลกากรและแหล่งกำเนิดของสินค้านำเข้า
- บุคคลใด ผู้นำเข้า หรือตัวแทน ต้องรับผิดชอบต่อการแจ้งมูลค่าศุลกากรที่ถูกต้องสำหรับการจ่ายภาษีอากร และจะต้องเปิดเผยข้อมูลทั้งหมด ใบแจ้งหนี้ และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานศุลกากรสามารถตรวจสอบและกำหนดราคาศุลกากรของสินค้านำเข้าได้อย่างถูกต้อง
- หน่วยงานศุลกากรอาจร้องขอต่อ บุคคลใด ผู้นำเข้าหรือตัวแทน ให้ทำการชี้แจงหรือออกเอกสารที่จำเป็นตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่มีอยู่ เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลที่แจ้งไว้ในใบการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร และอาจปฏิเสธที่จะปล่อยสินค้าออกจากด่านศุลกากรจนกว่าจะมีการแสดงหลักฐานอย่างเหมาะสม
- ภายในระยะเวลา ๓ ปี หลังจากการลงทะเบียนการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร หน่วยงานศุลกากร อาจทำการ ตรวจสอบ สืบสวน หรือประเมินสินค้านำเข้า และทำการพิจารณาพิกัตศุลกากรหรือแหล่งกำเนิดสินค้าที่แจ้งไว้อีกครั้ง โดยการออกใบแจ้งเหตุ ซึ่งใบแจ้งเหตุจะต้องระบุเหตุผลในการพิจารณาพิกัตศุลกากรหรือแหล่งกำเนิดสินค้านั้นอีกครั้ง
- ในกรณีที่มีการตรวจสอบใดตามมาตรานี้และ ปรากฏว่ามีการปลอมแปลง หรือหลอกลวง หน่วยงานศุลกากรสามารถออกใบแจ้งเหตุสำหรับสินค้าที่ถูกตรวจสอบได้ ภายในระยะเวลา ๑๐ ปีนับจากวันที่ลงทะเบียนการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร
- ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ ที่ค้างชำระ อันเป็นผลมาจากการตรวจสอบใหม่ตามใบแจ้งเหตุ ให้ทำการจ่ายแก่หน่วยงานศุลกากร

- การขอคืน ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และค่าปรับที่ชำระเกิน โดยบุคคลใด ผู้นำเข้า หรือตัวแทน อันเป็นผลมาจากการตรวจสอบใหม่ตามใบแจ้งเหตุ จะได้รับคืนจากหน่วยงานศุลกากร

ข. มูลค่าศุลกากร (Customs Value)

- บุคคลใด ผู้นำเข้า หรือตัวแทน ผู้ซึ่งทำการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร จะต้องแจ้งมูลค่าศุลกากรของสินค้านำเข้า ตามที่ระบุไว้ในบทบัญญัติ มาตรา ๒๑ ของกฎหมายฉบับนี้ เพื่อใช้สำหรับการประเมินภาษีอากร โดยเจ้าหน้าที่ศุลกากรจะตรวจสอบความถูกต้องของมูลค่าสินค้านำเข้าที่ได้แจ้งไว้
- บุคคลใด ผู้นำเข้า หรือตัวแทน ผู้ซึ่งลงทะเบียนสำแดงสินค้าต่อศุลกากร ของสินค้านำเข้า จะต้องปฏิบัติตาม บทบัญญัติ มาตราที่ ๕๑ และ ๕๒ ของกฎหมายฉบับนี้
- บุคคลใด ผู้นำเข้า หรือตัวแทน ต้องรับผิดชอบต่อการแจ้งมูลค่าศุลกากรที่ถูกต้องสำหรับการจ่ายภาษีอากร และจะต้องเปิดเผยข้อมูลทั้งหมด ใบแจ้งหนี้ และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานศุลกากรสามารถตรวจสอบและกำหนดราคาศุลกากรของสินค้านำเข้านั้นได้อย่างถูกต้อง
- ภายในระยะเวลา ๓ ปี หลังจากการลงทะเบียนการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร หน่วยงานศุลกากร อาจทำการ ตรวจสอบ สืบสวน หรือประเมินสินค้านำเข้า และทำการพิจารณามูลค่าศุลกากรของสินค้าที่แจ้งไว้อีกครั้ง โดยการออกใบแจ้งเหตุ ซึ่งใบแจ้งจะต้องระบุเหตุผลในการพิจารณามูลค่าศุลกากรของสินค้านั้นอีกครั้ง
- หน่วยงานศุลกากรอาจทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงมูลค่าศุลกากรที่แจ้งไว้ หากมูลค่าศุลกากรนั้นไม่สอดคล้องกับ บทบัญญัติ มาตราที่ ๒๑ ของกฎหมายฉบับนี้ หรือมูลค่าศุลกากรนั้นไม่ถูกต้องด้วยเหตุผลบางประการ
- ในกรณีที่การตรวจสอบใดๆ ที่ดำเนินการภายใต้มาตรานี้ พบการกระทำที่มีการปลอมแปลง หรือ หลอกลวง จะสามารถออกใบแจ้งเหตุสำหรับสินค้าที่ถูกตรวจสอบได้ ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๑๐ ปีนับจากวันที่ลงทะเบียนการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร

ค. การแจ้งชำระภาษีอากร หรือค่าธรรมเนียมอื่นๆ เพิ่มเติมโดยสมัครใจ (Voluntary Declaration)

- บุคคลใด ผู้นำเข้า หรือตัวแทน อาจแจ้งต่อหน่วยงานศุลกากร เพื่อขอชำระ ภาษีอากร หรือค่าธรรมเนียม ที่ค้างชำระด้วยความสมัครใจ โดยปราศจากบทลงโทษ หรือค่าปรับ หากดำเนินการแจ้งภายในหนึ่งปี นับจากวันที่ลงทะเบียนการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร

ง. ผู้ส่งออกและสินค้าส่งออก

- บทบัญญัติในย่อหน้า ก. และ ค. ในมาตรานี้ มีผลบังคับใช้กับสินค้าส่งออกเช่นเดียวกัน

วัตถุประสงค์ของการจำแนกสินค้านำเข้าและส่งออก ก็เพื่อคำนวณภาษีอากรตามพิกัดศุลกากร เว้นแต่จะได้รับการยกเว้นโดยกฎหมายฉบับนี้ หรือ กฎหมายอื่นๆในราชอาณาจักรกัมพูชา (มาตรา ๑๙)

สำหรับการนำเข้า ภาษีอากรจะถูกจัดเก็บตามแหล่งกำเนิดของสินค้าโดยแหล่งกำเนิดของสินค้าทางธรรมชาติ คือ ประเทศที่สินค้านั้นได้รับการเก็บเกี่ยวหรือถูกแยกออกมาจากพื้นดิน สำหรับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ผลิตภายในประเทศเดียวและเริ่มต้นการผลิตในประเทศนั้น โดยปราศวัสดุจากประเทศอื่น จะถือว่าประเทศต้นกำเนิดของสินค้าคือประเทศที่ส่งสินค้าไปยังเขตแดนศุลกากรโดยตรง (มาตรา ๒๐)

มูลค่าศุลกากรของสินค้านำเข้าจะพิจารณาตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้ (มาตรา ๒๑)

- ก. มูลค่าศุลกากรของสินค้านำเข้าจะต้องเป็นมูลค่าในการทำธุรกรรม ซึ่งเป็นราคาที่จ่าย หรือมีการชำระจริงสำหรับสินค้า เมื่อทำการขายเพื่อส่งออกมากยิ่งขึ้น
- ข. ถ้ามูลค่าศุลกากรของสินค้านำเข้านั้น ไม่สามารถพิจารณาได้ภายใต้บทบัญญัติ ย่อหน้า ก. ในมาตรานี้ มูลค่าศุลกากรควรเป็นมูลค่าการธุรกรรมของสินค้าที่เหมือนกัน
- ค. ถ้ามูลค่าศุลกากรของสินค้านำเข้านั้น ไม่สามารถพิจารณาได้ภายใต้บทบัญญัติ ย่อหน้า ก. และ ข. ในมาตรานี้ มูลค่าศุลกากรควรเป็นมูลค่าการธุรกรรมของสินค้าที่คล้ายคลึงกัน

- ง. ถ้ามูลค่าศุลกากรของสินค้านำเข้านั้น ไม่สามารถพิจารณาได้ภายใต้บทบัญญัติ ย่อหน้า ก. ข. และ ค. ในมาตรานี้ มูลค่าศุลกากรของสินค้านำเข้านั้น จะใช้วิธีการอนุมาน
- จ. ถ้ามูลค่าศุลกากรของสินค้านำเข้านั้น ไม่สามารถพิจารณาได้ภายใต้บทบัญญัติ ย่อหน้า ก. ข. ค. และ ง. ในมาตรานี้ มูลค่าศุลกากรของสินค้านำเข้านั้น จะใช้วิธีการคำนวณ
- ฉ. คำสั่งในการบังคับใช้ ย่อหน้า ง. และ จ. อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามการขอของผู้นำเข้า
- ช. ถ้ามูลค่าศุลกากรของสินค้านำเข้านั้น ไม่สามารถพิจารณาได้ภายใต้บทบัญญัติ ย่อหน้า ก. ข. ค. ง. และ จ. ในมาตรานี้ มูลค่าศุลกากรจะพิจารณาโดยใช้วิธีการที่มีเหตุผลและสอดคล้องกับหลักการและบทบัญญัติที่กล่าวถึง ในย่อหน้า ก. ข. ค. ง. และ จ. ในมาตรานี้ ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่มีอยู่ในเขตแดนศุลกากรนี้ภายใต้ข้อจำกัดบางประการ
- ซ. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง อาจออกประกาศเพื่อใช้ในการพิจารณา ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณามูลค่าศุลกากร

มูลค่าศุลกากรของสินค้าส่งออก คือมูลค่าของสินค้า ณ จุดที่ทำการส่งออก ซึ่งจะพิจารณาโดยการ บวกเพิ่มค่าใช้จ่ายในการขนส่ง และค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการดำเนินการส่งสินค้าไปยังชายแดน ซึ่งผู้ส่งออกได้รับใบเสร็จรับเงิน โดยไม่รวมภาษีส่งออกที่ชำระเมื่อส่งออกและภาษีท้องถิ่นภายในประเทศ (มาตรา ๒๒)

๕. ข้อยกเว้น ข้อยกเว้นบางส่วน และเงินคืนภาษีอากร

มูลค่าศุลกากรของสินค้านำเข้าและส่งออกจะต้องแจ้งเป็นสกุลเงินเรียล (KHR) ในกรณีที่มีการแสดงมูลค่าเป็นเงินสกุลอื่น ให้นำอัตราแลกเปลี่ยนที่กำหนดโดยธนาคารแห่งชาติกัมพูชา (NBC) มาบังคับใช้ ในกรณีที่อัตราแลกเปลี่ยนของสกุลเงินนั้นไม่ปรากฏอยู่ในบัญชีของธนาคารแห่งชาติ ให้หน่วยงานศุลกากรเป็นผู้พิจารณา อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้จะต้องเป็นอัตราที่ใช้ ณ วันที่ลงทะเบียนการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร โดยอัตราแลกเปลี่ยนจะต้องแสดงต่อสาธารณะ โดยหน่วยงานศุลกากร (มาตรา ๒๓)

บุคคลใด ผู้นำเข้า หรือตัวแทน ซึ่งไม่เห็นด้วยกับเหตุผลในการขอพิจารณาความถูกต้อง ของพิกัดศุลกากร แหล่งกำเนิดสินค้า หรือมูลค่าศุลกากร ใหม่อีกครั้ง ตามที่ระบุไว้ในใบแจ้งเหตุ ภายใต้บทบัญญัติ ย่อหน้า ก. หรือ ข. มาตราที่ ๑๘ ของกฎหมายฉบับนี้ สามารถยื่นคัดค้านคำตัดสินได้ โดยยื่นหนังสือแจ้งต่อผู้อำนวยการศุลกากร ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันได้รับ ใบแจ้งเหตุ

ในกรณีที่มูลค่าศุลกากรอยู่ระหว่างการอุทธรณ์ สินค้าเหล่านั้นจะถูกปล่อยออกจากศุลกากรโดยไม่ต้องทำการชำระภาษีอากร ก็ต่อเมื่อผู้นำเข้าได้วางหลักประกันซึ่งครอบคลุมมูลค่าของภาษีอากร ผู้อำนวยการศุลกากรจะต้องทำการตัดสินข้อคัดค้าน ภายใน ๖๐ วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งข้อคัดค้าน หากเกินกว่านั้น จะเสมือนว่าให้การยอมรับข้อคัดค้านนั้น และจะต้องคืนหลักประกันตามความเหมาะสม บุคคลใดซึ่งคัดค้านการตัดสินของผู้อำนวยการศุลกากร ภายใต้ย่อหน้าแรกของมาตรานี้ สามารถยื่นอุทธรณ์ต่อ คณะกรรมการพิทักษ์ศุลกากรได้ โดยรูปแบบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพิทักษ์ศุลกากร จะกำหนดโดย กฎหมาย (Anukret) นอกจากนั้นผู้นำเข้าหรือส่งออกยังสามารถ อุทธรณ์คัดค้านคำตัดสินของคณะกรรมการฯ ต่อศาลที่มีอำนาจได้ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งคำตัดสิน (มาตรา ๒๔)

จะไม่มีการจัดเก็บ ภาษีอากรนำเข้า สำหรับสินค้าที่เข้าสู่เขตแดนศุลกากร เพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำ (Transit or Transhipment) (มาตรา ๒๕)

ภาษีอากรในการนำเข้าสินค้าจะถูกยกเว้น แก่สินค้านำเข้าที่ได้รับการยกเว้นภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายใดๆ ของประเทศกัมพูชา อาทิ สินค้าสำหรับ นักการทูตต่างประเทศ หรือ การกิจทางทหารกงสุล , องค์การระหว่างประเทศ และ หน่วยงานความร่วมมือของรัฐบาลประเทศอื่นๆ ฯลฯ (มาตรา ๒๖)

จะมีการยกเว้นภาษีอากรบางส่วน แก่ การนำเข้าเมล็ดพันธุ์ หรือการเพาะเลี้ยงสัตว์เพื่อการเกษตร สินค้าที่ผ่านเข้ามาชั่วคราว สินค้าและวัสดุที่ระบุไว้ในกฎหมายอื่นๆ ประเทศกัมพูชา ฯลฯ (มาตรา ๒๗)

๖. การสำแดงสินค้าต่อศุลกากร และความรับผิดชอบต่อภาษีอากร

สินค้านำเข้าและส่งออกทุกชนิด ไม่ว่าจะได้รับการยกเว้นภาษีอากรหรือไม่ จะต้องอยู่ภายใต้การสำแดงสินค้าต่อศุลกากร (มาตรา ๒๙)

สินค้านำเข้า และส่งออก จะต้องทำการแจ้งโดยเจ้าของ หรือบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้กระทำการในนามของเจ้าของ (มาตรา ๓๑)

บุคคลใดก็ตาม สามารถทำการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร ให้กับธุรกิจของตนเองได้ โดยไม่จำเป็นต้องผ่านนายหน้าศุลกากร (มาตรา ๓๓)

ผู้นำเข้า หรือ เจ้าของสินค้าจะต้องรับผิดชอบต่อ ภาษีอากรในการนำเข้า ในกรณีที่ผู้นำเข้า หรือ เจ้าของไม่สามารถรับผิดชอบได้ ให้นายหน้าของบุคคลนั้นเป็นผู้รับผิดชอบแทน กรณีของการกักสินค้าชั่วคราว หรือ คลังสินค้าทัณฑ์บน เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ จะต้องรับผิดชอบต่อภาษีอากร และค่าธรรมเนียม โดยไม่คำนึงถึงบทลงโทษที่จะเกิดขึ้น จนกว่าสินค้านั้นจะได้รับการปล่อยออกมา เพื่อส่งออก หรือนำเข้าเป็นการชั่วคราว นำเข้าเพื่อใช้ในครัวเรือน เคลื่อนย้ายไปยังสถานที่จัดเก็บอื่น หรือทำลายทิ้งตามการอนุญาตของหน่วยงานศุลกากร (มาตรา ๓๕)

๗. การกักสินค้าชั่วคราว(Customs Temporary Storage) และคลังสินค้าทัณฑ์บน (Customs Bonded Warehouses)

การกักสินค้าชั่วคราว หมายถึง การจัดเก็บสินค้าภายใต้การควบคุมศุลกากรในพื้นที่ที่ได้รับการอนุมัติ ระหว่างที่รอการให้การดำเนินพิธีการศุลกากรเสร็จสิ้น โดยใบอนุญาตในการดำเนินการจัดเก็บสินค้าชั่วคราว จะต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง (มาตรา ๔๓)

คลังสินค้าทัณฑ์บน คือ สถานที่ที่ใช้จัดเก็บสินค้าไว้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งภายใต้การควบคุมทางศุลกากร การเก็บสินค้าในคลังสินค้าทัณฑ์บน จะเป็นการระงับการจัดเก็บภาษีอากร และข้อจำกัดต่าง ที่ต้องรับผิดชอบ คลังสินค้าทัณฑ์บนมีสามประเภท ได้แก่

- ก. คลังสินค้าสาธารณะที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง จะดำเนินการโดยตัวแทนของรัฐบาลหรือบุคคลใดก็ตาม จะเปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปมีสิทธิในการจัดเก็บสินค้าในคลังสินค้านั้น
- ข. คลังสินค้าเอกชนที่ได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการศุลกากร จะสามารถใช้ได้เฉพาะบุคคลที่ระบุไว้ โดยจะใช้เก็บสินค้าเพื่อประโยชน์ของบุคคลนั้น รวมถึงการใช้เพื่อจัดตั้งร้านค้าปลอดภาษี
- ค. คลังสินค้าพิเศษ ที่ได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการศุลกากร จะใช้สำหรับจัดเก็บสินค้า ที่อาจเป็นอันตรายหรือส่งผลกระทบต่อสินค้าประเภทอื่นๆ หรือจำเป็นต้องได้รับการอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บเป็นพิเศษ

ใบอนุญาตสำหรับคลังสินค้าทัณฑ์บนจะกำหนดเงื่อนไข สำหรับเจ้าของ และผู้ดำเนินการ รวมถึง ตำแหน่งที่ตั้ง การก่อสร้าง รูปแบบของอาคาร และกระบวนการสำหรับควบคุมและจัดการกับสินค้า (มาตรา ๔๔)

สินค้าอาจอยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนได้เป็นระยะเวลานานถึง ๒ ปีนับจากวันที่ลงทะเบียน (มาตรา ๔๖)

กระทรวงเศรษฐกิจและการคลัง อาจอนุญาตให้มีการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงงานผลิตสินค้า เพื่อดำเนินการแปรรูป หรือผลิตสินค้า โดยที่สินค้าที่อยู่ในคลังสินค้าประเภทนี้จะได้รับการยกเว้นภาษีอากรในการนำเข้า (มาตรา ๔๙)

การดำเนินการเกี่ยวกับการแปรรูปหรือการกลั่น น้ำมันดิบหรือแร่ปิโตรเลียม เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม จะต้องอยู่ภายใต้ ระบบคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงงานผลิตสินค้า (มาตรา ๕๐)

ขั้นตอนการปฏิบัติสำหรับการนำเข้าและส่งออก

๑. SAD และ ASYCUDA

การอำนวยความสะดวกทางการค้าได้ถูกนำมาใช้เพื่อ ลดความซับซ้อนและปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง โดยมีหลักที่สำคัญคือ การปฏิบัติใช้ เอกสารในด้านการบริหารแบบเดียวกัน (Single Administrative Documents : SAD) , การสำแดงสินค้าต่อศุลกากร แบบใหม่ ตามระบบ Automated System for Customs Data: ASYCUDA หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์สำหรับพิธีการศุลกากรแบบครบวงจร, ระบบบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติทางการค้า พิธีการศุลกากร และการตรวจสอบ ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการประกาศใช้ “อนุสัญญาฯ หมายเลข ๒๑ ว่าด้วยเรื่อง การอำนวยความสะดวกทางการค้า ผ่านการบริหารความเสี่ยง” และ “กฎกระทรวง หมายเลข ๖๐๗ ว่าด้วยการจัดตั้งและเริ่มดำเนินการสำนักงานบริหารความเสี่ยงและตรวจสอบ ทางศุลกากรและสรรพาสาไมต์” ใน พ.ศ. ๒๕๕๙

ระบบ SAD ถูกนำมาใช้ตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๕๑ และมีการเริ่มทดลองใช้ระบบ “ASYCUDA world” ที่ท่าเรือสีหนุวิลล์ ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ปัจจุบันมีการนำระบบ SAD มาใช้อย่างเต็มรูปแบบในการดำเนินพิธีการศุลกากร

ส่วนระบบ ASYCUDA นั้น ได้ถูกนำมาใช้ในสำนักงานศุลกากรประมาณ ๒๐ แห่ง เช่น ที่ท่าเรือสีหนุวิลล์ โดยมากกว่าร้อยละ ๙๐ ของสินค้าที่ผ่านจุดตรวจด้วยระบบ ASYCUDA นั้น จะได้รับการปล่อยออกจากด่านศุลกากรภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒๔ ชั่วโมง หลังจากที่มีการสำแดงสินค้าต่อศุลกากร

กรมศุลกากรและสรรพาสาไมต์ ได้นำระบบ การตรวจสอบหลังการปล่อย (Post Clearance Audit: PCA) มาใช้ปฏิบัติเมื่อ เดือน ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๕ โดย PCA คือการดำเนินการตรวจสอบ ณ สถานประกอบการของผู้นำเข้า หลังจากที่ได้รับสินค้าได้รับการปล่อยโดยศุลกากร เพื่อที่จะตรวจสอบว่าผู้นำเข้าได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการ ชำระภาษีอากร โดยการตรวจสอบ เอกสารการส่งสินค้า เช่น ใบกำกับสินค้า สัญญาการนำเข้า เอกสารการชำระบัญชี

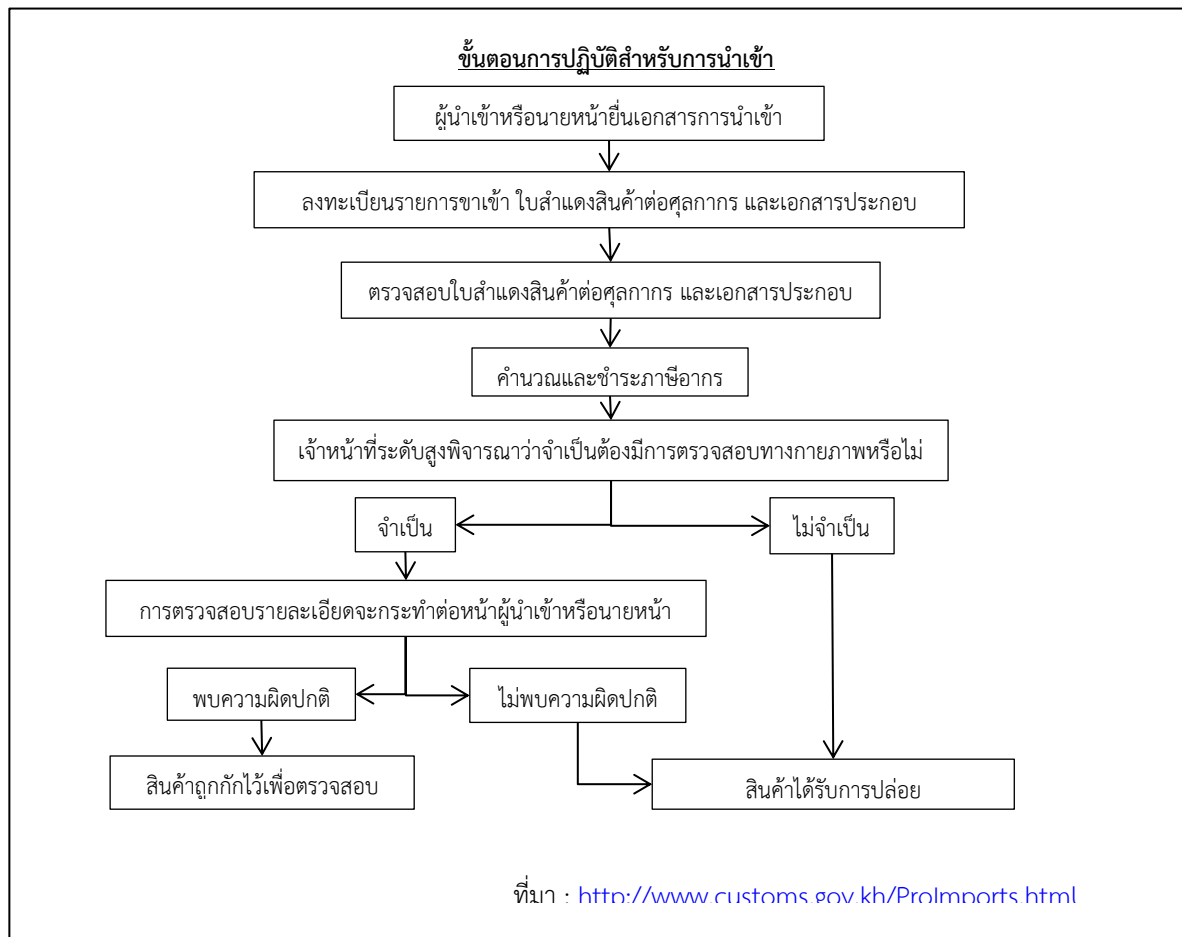
PCA นับเป็นระบบทั่วไปที่มีการใช้อย่างแพร่หลายในประเทศต่างๆทั่วโลก และมีการคาดการณ์ว่า กรมศุลกากรและสรรพาสาไมต์ จะขยายขอบเขตให้มีการนำระบบนี้ไปใช้มากขึ้น

๒. ขั้นตอนการปฏิบัติสำหรับการนำเข้า

ตามที่ระบุไว้ใน เว็บไซต์ ของกรมศุลกากรและสรรพาสาไมต์ การนำเข้าสินค้า ณ ท่าเรือสีหนุวิลล์ มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

- ๑) เมื่อเรือขนส่งสินค้ามาถึง KAMSAB (หน่วยงานจัดส่งสินค้าสำหรับการขนส่งทางน้ำ ซึ่งรัฐบาลเป็นเจ้าของ) จะทำการแจ้งต่อ หน่วยงานศุลกากร, CAMCONTROL และตำรวจตรวจคนเข้าเมือง
- ๒) หัวหน้าศุลกากรจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ศุลกากร ๒ นาย เข้าร่วมกับ คณะกรรมการ หรือทีมพิธีการ ซึ่งประกอบด้วย KAMSAB, CAMCONTROL, เจ้าหน้าที่ท่าเรือ, ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง และ หน่วยกักกัน โดยบุคคลในทีมแต่ละคน จะแยกกันไปปฏิบัติหน้าที่ของตนในการตรวจสอบเรือและลูกเรือ
- ๓) เมื่อเสร็จพิธีการศุลกากรทางเรือ ศุลกากรจะอนุญาตให้ขนถ่ายสินค้า โดยจะมีทีมงานซึ่งประกอบด้วย KAMSAB และเจ้าหน้าที่ท่าเรือ ทำการเฝ้าดูการขนถ่าย ตรวจสอบตู้สินค้า และสภาพของการปิดผนึก (Seal)
- ๔) ตู้สินค้าจะถูกจัดเก็บไว้ในคลังสินค้าซึ่งรับช่วงต่อโดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โดยระหว่างที่รอผู้นำเข้ามารับสินค้า สินค้าจะอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ดำเนินงานคลังสินค้า และทีมคลังสินค้า การ

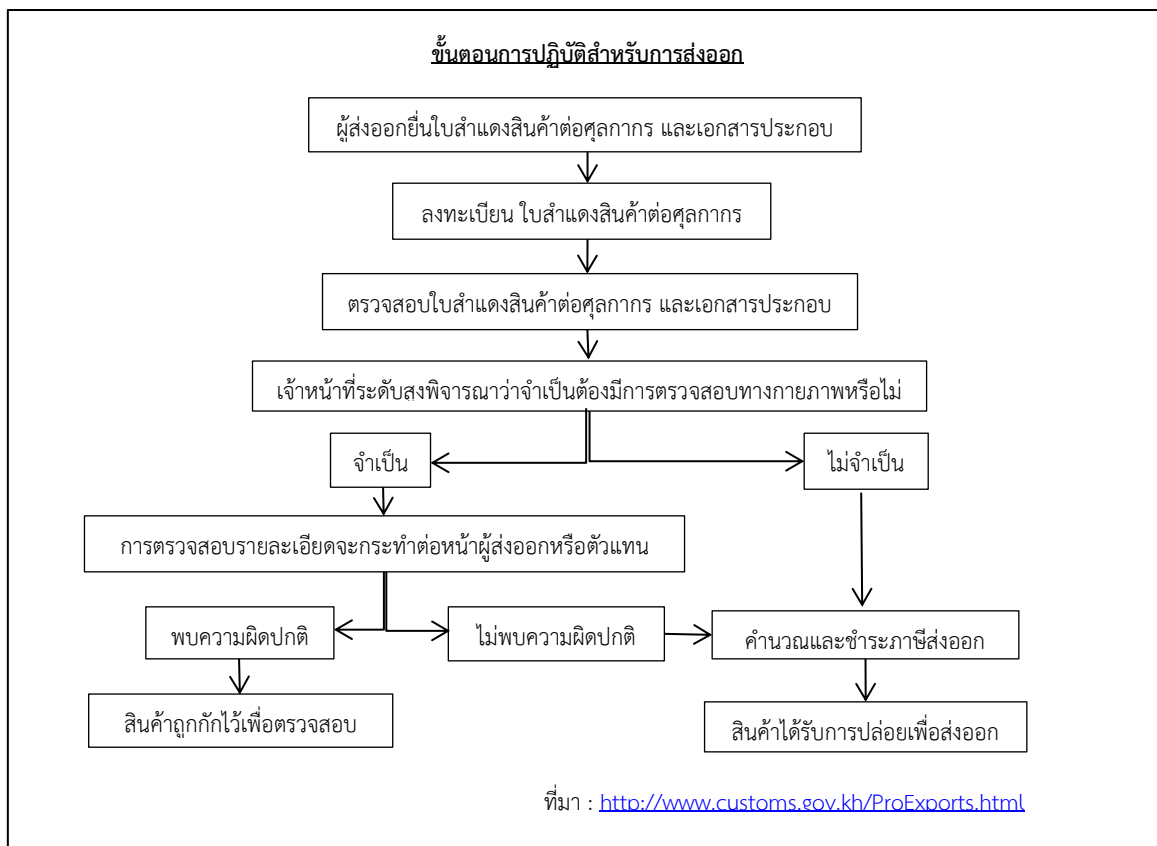
- ลงทะเบียนตู้สินค้าทางคอมพิวเตอร์จะถูกจัดเก็บไว้กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ และหน่วยงานศุลกากร
สินค้าจะได้รับอนุญาตให้อยู่ในคลังสินค้าได้ไม่เกิน ๔๕ วัน โดยถ้าเกินกว่าที่กำหนดจะมีค่าปรับ วันละ ๑%
ของมูลค่าสินค้า และหากเกินกว่า ๓ เดือน จะถูกเคลื่อนย้ายไปยัง คลังสินค้าศุลกากร
- ๕) ผู้นำเข้ายื่นใบสำแดงสินค้าต่อศุลกากร ๓ ชุด พร้อมเอกสารประกอบ เช่น ใบกำกับสินค้า (Commercial Invoice), ใบแสดงการบรรจุหีบห่อ (Packing List), ใบตราส่งสินค้า (Bill of Lading), ใบอนุญาตนำเข้า (Import License) ถ้าจำเป็น, รายงานการสืบค้น (Report of Finding : ROF) หากมูลค่าการนำเข้าสินค้าแบบ FOB มากกว่า ๔,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐ และเอกสารอื่นๆถ้ามี
 - ๖) ณ จุด ที่ทำการปล่อยสินค้า ใบสำแดงสินค้าต่อศุลกากร จะได้รับการลงทะเบียนพร้อมกับลำดับหมายเลข ซึ่งจะไม่ซ้ำกันในแต่ละขั้นตอน สำเนาเอกสารทั้ง ๓ ชุด จะถูกส่งไปยังจุด ปล่อยสินค้า พร้อมกับใบกำกับสินค้า ใบตราส่งสินค้า ใบแสดงการบรรจุหีบห่อ โดยข้อมูลศุลกากรจะถูกตรวจสอบและพิจารณา นอกจากนั้นยังมีแบบฟอร์มของ CAMCONTROL แบบมาด้วย
 - ๗) หลังจากการประเมิน ผู้นำเข้าจะทำการจ่ายภาษี ในรูปแบบ ของเงินสด หรือ หนังสือค้ำประกันจากธนาคาร ทั้งการจ่ายเข้าฝ่ายบัญชีหรือ การคลังในพนมเปญ ซึ่งทั้งสองฝ่ายนั้นจะทำการออกใบเสร็จรับเงินให้ นอกจากนี้ยังต้องมีการจ่ายค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บสินค้าอีกด้วย
 - ๘) ทีมตรวจสอบศุลกากรดำเนินการตรวจสอบสินค้านำเข้าร่วมกับ CAMCONTROL โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้มีการติดตั้งเครื่อง TC-Scan เพื่อลดขั้นตอนในการตรวจสอบ
 - ๙) เมื่อสินค้าได้รับการปล่อย ตู้คอนเทนเนอร์ถูกขนถ่ายขึ้นบนรถบรรทุก เพื่อขนส่งออกไปนอกท่าเรือ ทีมควบคุมทางเข้าออกศุลกากร จะทำการตรวจสอบ เอกสารและใบเสร็จรับเงิน เพื่อตรวจสอบการชำระเงิน และเปรียบเทียบจำนวนตู้คอนเทนเนอร์กับจำนวนที่แสดงบนเรือ

๓. ขั้นตอนการปฏิบัติสำหรับการส่งออก

การส่งออกสินค้า ณ ท่าเรือสีหนุวิลล์ ส่วนมากจะเป็นการส่งออกเสื้อผ้า ซึ่งส่วนใหญ่จะได้รับการตรวจสอบจากสำนักงานส่งออก ในกรุงพนมเปญ และตู้คอนเทนเนอร์จะถูกประทับตราปิดผนึกมาจากที่นั่น หน่วยงานศุลกากรที่ ท่าเรือ สีหนุวิลล์ จะไม่ทำการเปิดตู้ คอนเทนเนอร์เพื่อตรวจสอบ แต่จะทำการตรวจสอบเพียงเอกสารที่เกี่ยวข้องและสภาพของการปิดผนึกตู้คอนเทนเนอร์ หากทุกอย่างเรียบร้อยก็จะอนุญาตให้มีการขนตู้คอนเทนเนอร์ขึ้นเรือเพื่อทำการส่งออก มีสินค้าบางประเภทที่จะต้องได้รับการตรวจสอบเพื่อทำการส่งออกที่ท่าเรือสีหนุวิลล์ เช่น ผลิตภัณฑ์จากไม้ และเสื้อผ้าจากโรงงานที่ตั้งอยู่ใน จังหวัด พระสีหนุ โดยหัวหน้าศุลกากรประจำท่าเรือสีหนุวิลล์ จะส่งเจ้าหน้าที่ไปดำเนินการพิธีการศุลกากรและทำการตรวจสอบ ณ สถานที่ประกอบการของผู้ส่งออก

สินค้าส่งออกทุกประเภท ต้องได้รับการตรวจสอบโดย กรมศุลกากรและสรรพสามิต (GDCE) ณ จุดตรวจ ไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบขั้นต้นหรือการตรวจสอบรายละเอียด โดยสินค้าจะถูกปล่อย เมื่อเอกสารได้รับการอนุมัติ มีการชำระภาษีส่งออกในกรณีที่มีการจัดเก็บ และการตรวจสอบเสร็จสมบูรณ์ สำนักงานส่งออก ณ กรมศุลกากรและสรรพสามิตสำนักงานใหญ่ มีหน้าที่รับผิดชอบการส่งออกเสื้อผ้าโดยการตรวจสอบและปิดผนึกตู้สินค้าด้วยการประทับตราปิดผนึกตู้คอนเทนเนอร์ (ที่โรงงาน) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เมื่อสินค้ามาถึงยังท่าเรือ เอกสารและตราประทับปิดผนึกตู้คอนเทนเนอร์จะถูกตรวจสอบโดย GDCE และขนย้ายขึ้นเรือ สินค้าอื่นจะต้องได้รับการตรวจสอบที่ ท่าเรือสีหนุวิลล์ เช่น ผลิตภัณฑ์จากไม้ จะต้องผ่านพิธีการศุลกากร และการตรวจสอบ ณ สถานที่ประกอบการ ที่ตั้งอยู่ใน จังหวัดพระสีหนุ โดยเจ้าหน้าที่จาก GDCE

MFN และ GSP

กัมพูชาได้รับสถานะ Most Favoured Nation: MFN หรือ ชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์อย่างยิ่ง จาก สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และประเทศที่พัฒนาแล้วอีกหลายประเทศ นอกจากนั้น กัมพูชายังได้รับการอนุมัติการยกเว้นภาษีและโควตาในการนำสินค้าเข้าสู่สหภาพยุโรป ภายใต้ โครงการ Everything-But-Arms หรือ EBA ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ EU's Generalized

System of Preference (GSP)^๒ หรือ ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป ที่สหภาพยุโรปมอบให้แก่ประเทศด้อยพัฒนา(LDCs) โดยโครงการ EBA นั้นเริ่มต้นนำมาใช้กับกัมพูชาเมื่อเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔ นอกจากนั้น กัมพูชายังได้รับสิทธิพิเศษภายใต้ โครงการ GSP ของสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น

ผู้ส่งออกในประเทศกัมพูชาควรทำการสำรวจ กฎของแหล่งกำเนิด (ROO) ซึ่งกำหนดไว้สำหรับการส่งออกภายใต้ โครงการ GSP รวมทั้ง EBA โดยปกติแล้วสินค้าทุกประเภท (ยกเว้นอาวุธและลูกกระสุน) จะอยู่ภายใต้โครงการ EBA ซึ่งได้รับ สิทธิในการยกเว้นภาษีนำเข้าจากสหภาพยุโรป หากเป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับ กฎของแหล่งกำเนิด

สินค้าส่งออกภายใต้ระบบ GSP จะต้องถูกผลิตขึ้นในประเทศที่ได้รับสิทธิประโยชน์ (Beneficiary Country) ซึ่งการ ที่สินค้าจะได้รับการพิจารณาว่ามีการผลิตในประเทศที่ทำการส่งออก สินค้าจะต้องมีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์ข้อกำหนดที่ระบุไว้ใน กฎของแหล่งกำเนิด (Rule of Origin: ROO) โดยสินค้าซึ่งใช้วัสดุและมีขั้นตอนการผลิตทั้งหมดในประเทศที่ทำการส่งออกจะ ถือว่าประเทศนั้นเป็นประเทศต้นกำเนิด ขณะที่สินค้าที่มีการใช้วัสดุในการผลิตจากประเทศอื่น ก็มีสิทธิได้รับการพิจารณา หาก มีสัดส่วนในการผลิตหรือการแปรรูปสินค้านั้นผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดยพิภคศุลกากรของสินค้าขั้นสุดท้ายจะเปลี่ยนแปลงตาม วัสดุที่มีการนำเข้า

ข้อกำหนดที่ระบุไว้ใน ROO อาจอ้างอิงถึงกฎเกณฑ์ทางเทคนิคอื่นๆ อาทิ มูลค่าเพิ่ม หรือ เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ เช่น กฎ “De Minimis” ที่ระบุว่าสัดส่วน หรือปริมาณของวัสดุจากภายนอกประเทศที่ประกอบอยู่ในสินค้าขั้นสุดท้าย จะถูกนำมา คำนวณ หากวัสดุจากภายนอกประเทศที่ประกอบอยู่ในสินค้าขั้นสุดท้าย มีมูลค่า น้ำหนัก หรือสัดส่วน ไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ จะพิจารณาให้ประเทศที่ทำการผลิตสินค้าเป็นประเทศต้นกำเนิด เช่นในกรณีของประเทศญี่ปุ่น หากน้ำหนักของวัสดุหรือ ส่วนประกอบของเสื้อผ้าจากภายนอกประเทศ มีน้ำหนักไม่เกิน ๑๐% ของเสื้อผ้าสำเร็จรูป วัสดุเหล่านั้นจะไม่ถูกนำมา พิจารณาแหล่งกำเนิดของสินค้าขั้นสุดท้าย นอกจากนั้นแล้วแหล่งกำเนิดของวัสดุหรือส่วนประกอบของสินค้าที่มีใช้เสื้อผ้า ก็มี สิทธิที่จะไม่ถูกนำมาพิจารณาแหล่งกำเนิดสินค้า เช่นในกรณีของ เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ หากวัสดุจากภายนอก ประเทศมีมูลค่า FOB ไม่เกิน ๕% ของมูลค่าสินค้าขั้นสุดท้าย วัสดุนั้นจะไม่ถูกนำมาพิจารณาแหล่งกำเนิดของสินค้า

ROO กำหนดว่าสินค้าจะต้องมาพร้อมกับใบรับรองแหล่งกำเนิด (Certificate of Origin: C/O) Form A (ออกโดย หน่วยงานที่มีอำนาจในประเทศที่ทำการส่งออกซึ่งได้รับการยอมรับจากประเทศผู้นำเข้า ซึ่งหมายถึง กระทรวงพาณิชย์ ในกรณี ของกัมพูชา) หรือ ต้องมีการแสดงใบกำกับสินค้า เพื่อพิสูจน์แหล่งกำเนิดของวัสดุที่มีการนำเข้าในประเทศที่ได้รับสิทธิ ประโยชน์ และจะต้องเป็นการขนส่งโดยตรงไปยังประเทศผู้นำเข้า (สำหรับ EU มีการแก้ไข โดยไม่ต้องส่งตรงไปยังประเทศผู้ นำเข้า แต่กำหนดว่าจะต้องไม่มีการเปลี่ยนแปลงสินค้านี้ระหว่างที่ขนส่งผ่านประเทศอื่น)

ในกรณีของการผลิตเสื้อผ้าในกัมพูชา ซึ่งมีการใช้ผ้าที่ผลิตและนำเข้ามาจากญี่ปุ่น แล้วทำการส่งออกกลับไปยัง ประเทศญี่ปุ่น จะต้องมีการรับรองการนำเข้าวัสดุจากประเทศญี่ปุ่น (Certificate of Materials Imports from Japan หรือที่ เรียกว่า “Annex”) ที่ออกโดยรัฐบาลกัมพูชา แนบไปกับ Form A เพื่อยืนยันว่าผ้าเหล่านั้นถูกนำเข้าจากญี่ปุ่น

ROO ภายใต้โครงการ EBA นั้น กำหนดว่า ส่วนประกอบของสินค้าส่งออกอย่างน้อย ๔๐%-๗๐% (ขึ้นอยู่กับ ประเภทของสินค้า) จะต้องมาจากภายในประเทศ แต่ภายใต้ข้อผ่อนผันบางประการ สินค้าประเภทสิ่งทอจากกัมพูชา ได้รับ อนุญาตให้สามารถสะสมแหล่งกำเนิดภายในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน กลุ่มประเทศสมาชิกเอเชียใต้ (SAARC) หรือสหภาพ ยุโรป รวมถึง นอร์เวย์ ตุรกี สวิตเซอร์แลนด์ และประเทศอื่นๆซึ่งมีข้อตกลง FTA กับ EU เข้าด้วยกันได้ และเพื่อพิสูจน์ว่าผ้า เหล่านั้นมาจากกลุ่มประเทศที่กำหนด ผู้ส่งออกเสื้อผ้าในกัมพูชาจะต้องแสดงใบรับรองสิทธิ GSP ของผู้จำหน่ายผ้าในประเทศ เหล่านั้น แต่เนื่องจากผู้ผลิตเสื้อผ้าในกัมพูชามีการใช้ผ้าและส่วนประกอบจากประเทศอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มประเทศที่กำหนดจำนวน มาก อัตราการใช้ประโยชน์จากระบบ GSP จึงยังอยู่ในระดับต่ำ ในกรณีที่มีการนำเข้าผ้าจากประเทศอื่นนอกกลุ่มประเทศที่ กำหนด ผู้ผลิตเสื้อผ้าจะต้องทำความเข้าใจกฎ “Full Makeup” และในกรณีต่างๆเหล่านี้ รัฐบาลได้มีการกำหนดให้ผู้ส่งออก แสดงหลักฐานว่าวัสดุในท้องถิ่นมีราคาสูงกว่าต้นทุนการนำเข้าผ้าและเส้นด้ายจากต่างประเทศ

² EU's Generalized System of Preferences :

http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/customs_duties/rules_origin/preferential/article_781_en.htm

สำหรับการส่งออกจากกัมพูชาไปยังสหรัฐอเมริกา ภายใต้ระบบ GSP นั้น กฎของแหล่งกำเนิดสินค้า มีการกำหนดมูลค่าขั้นต่ำของส่วนประกอบในประเทศเท่ากับ ๓๕% ของราคาที่ทำกรขายเพื่อส่งออกไปยัง สหรัฐฯ โดยมีประเทศสมาชิกอาเซียน ๔ ประเทศ ที่ได้รับการพิจารณาเสมือนว่าเป็นหนึ่งประเทศ ภายใต้ข้อกำหนด ROO ของสหรัฐฯ ได้แก่ กัมพูชา ไทย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

ส่วนประกอบในประเทศสำหรับการส่งออก

ปัจจุบัน ยังไม่มีการกำหนดส่วนประกอบขั้นต่ำจากในประเทศในกัมพูชา ซึ่งหมายถึงไม่มีข้อจำกัดในการใช้ วัสดุ ชิ้นส่วน และส่วนประกอบ ที่นำเข้าจากต่างประเทศ เพื่อผลิตสินค้า หากสิ่งเหล่านั้นมิได้เป็นอันตรายต่อ สุขภาพ สิ่งแวดล้อม และสังคม

การส่งเสริม ข้อจำกัด และภาษี เกี่ยวกับการส่งออก

โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน เพื่อการส่งออก (Export QIPs) ภายใต้กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการลงทุน (the Amendment Law on Investment) จะได้รับการยกเว้นภาษีอากรในการนำเข้า เครื่องมือการผลิต วัสดุก่อสร้าง วัตถุดิบการผลิต สินค้าขั้นกลางและส่วนประกอบ หากโครงการนั้นมีได้อยู่ในระบบคลังสินค้าทัณฑ์บน ส่วนโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนประเภท เสื้อผ้า และรองเท้า จะได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ในการนำเข้า เครื่องมือการผลิต วัสดุ ก่อสร้าง วัตถุดิบการผลิต สินค้าขั้นกลางและส่วนประกอบ นอกจากนั้นการได้รับอนุมัติให้เป็นโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนยังมีสิทธิ์ได้รับการงดเว้นภาษีกำไร ในช่วงเวลาที่กำหนด (สูงสุดไม่เกิน ๙ ปี) หรือ การคำนวณค่าเสื่อมราคาใบอัตราพิเศษ และสำหรับการส่งออกนั้นจะได้รับการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มตามวัสดุที่ใช้ในการผลิตเพื่อส่งออก

สินค้าบางประเภท เป็นสินค้าที่ห้ามส่งออก หรือมีข้อจำกัดในการส่งออก เช่น วัตถุโบราณ สารเสพติดและสารพิษ โลหะและอัญมณี อาวุธ สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก “ภาคผนวก ๑” และ ๒ ของ อนุสัญญาฎีกา#๒๐๙ ANK.BK” ลงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ (บัญชีต้องห้ามและข้อจำกัด ในการนำเข้าและส่งออก)

มีการเรียกเก็บภาษีส่งออก จากสินค้าบางรายการ ดังนี้

- ยางจากธรรมชาติ (๒%, ๕% และ ๑๐% ขึ้นอยู่กับระดับและประเภทของการแปรรูป)
- อัญมณีที่ยังไม่ได้เจียระไน (๑๐%)
- ไม้แปรรูป (๕% และ ๑๐%)
- ปลา กุ้ง หอย และผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำอื่นๆ (๑๐%)

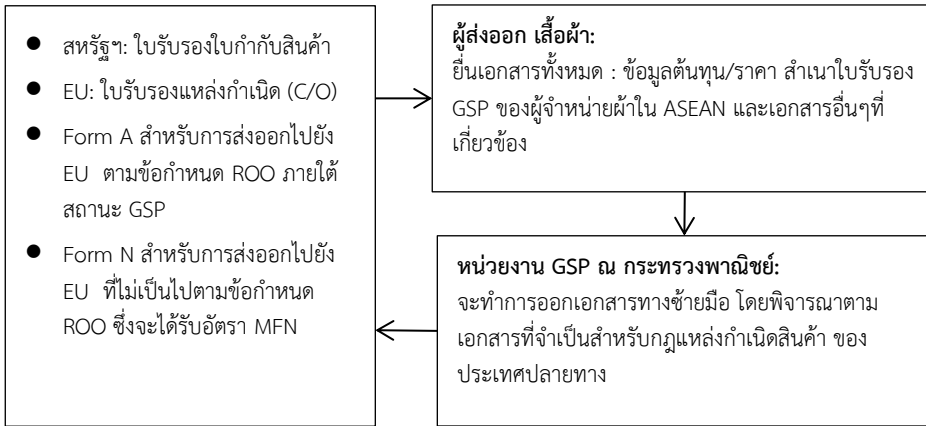
กระทรวงพาณิชย์ มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากการส่งออกสินค้าบางประเภทโดย ซึ่งได้ริเริ่มโดยการออกประกาศ หมายเลข ๒๘๕ MOC/GSP ว่าด้วยการกำหนดค่าธรรมเนียมในการจัดการการส่งออก เมื่อ เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๘ หลังจากนั้นมีการปรับลด ๑๐% สำหรับการส่งออกเสื้อผ้าบางชนิดไปทุกประเทศ ด้วยการ ออก ประกาศ (Inter-Ministerial Prakas) หมายเลข ๐๔๔ MOC/SM ๒๐๐๗ ว่าด้วย การแก้ไขค่าธรรมเนียมการจัดการการส่งออกและอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ลงวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๐ ซึ่งในเวลาเดียวกันก็ได้มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการดำเนินการในการออกใบรับรองแหล่งกำเนิด สำหรับการส่งออกรองเท้า และ รถจักรยาน ในอัตรา ๕๐ เหรียญสหรัฐ สำหรับ ฟอรัม A และ ๓๐ เหรียญสหรัฐ สำหรับ ฟอรัม N และต่อมา ประกาศ (Inter-Ministerial Prakas) หมายเลข ๐๔๗ MOC/SM ๒๐๐๗ ว่าด้วย การแก้ไขและกำหนด ค่าธรรมเนียมใหม่สำหรับการจัดการการส่งออก ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๐ ได้ปรับลดค่าธรรมเนียม สำหรับการ ส่งออก จักรยานไปทุกประเทศ เหลือ ๓๕๐ เรียล ต่อ ๑ คัน และ ค่าธรรมเนียม ๒,๐๐๐ เรียล/ตัน สำหรับ สกรูและนอต ค่าธรรมเนียมในการจัดการการส่งออก สำหรับสิ่งทอ เสื้อผ้า และรองเท้า มีการปรับลดอีก ๑๐% โดย ประกาศ (Inter-

³Annex 1 to Sub-Decree# 209 <http://www.customs.gov.kh/SubDegreeEN/SubDegree209Annex1EN.pdf>

⁴Annex 2 to Sub-Decree# 209 <http://www.customs.gov.kh/SubDegreeEN/SubDegree209Annex2EN.pdf>

Ministerial Prakas) หมายเลข ๒๔๗ MOC/SM ๒๐๐๘ ว่าด้วย การแก้ไขค่าธรรมเนียมสำหรับการจัดการการส่งออก ลงวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๑

ผู้ส่งออกสินค้าทุกประเภทภายใต้ระบบ MFN และ GSP จะต้องกรอกแบบฟอร์ม ใบรับรองแหล่งกำเนิด (C/O) และชำระค่าธรรมเนียมการจัดการการส่งออก ภายใน ๓๐ วันหลังจาก สินค้าได้รับการส่งออก (ประกาศ หมายเลข ๑๗๖ MOC ว่าด้วย มาตรการที่สำคัญภายใต้ระบบสิทธิพิเศษทางการค้า ลงวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๙) โดยขั้นตอนของการได้รับใบรับรองแหล่งกำเนิด สำหรับ การส่งออกเสื้อผ้า มีขั้นตอนตามแผนภาพ ต่อไปนี้

แผนภาพ : แสดงกระบวนการสำหรับการขอรับใบรับรองแหล่งกำเนิดของเสื้อผ้าส่งออก: JICA Project Team

การดเว้นภาษีนำเข้า (A Master List)

โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน ภายใต้กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการลงทุน จะได้รับสิทธิพิเศษในการดเว้นภาษีอากร สำหรับการนำเข้า เครื่องมือการผลิต วัสดุ ก่อสร้าง วัตถุดิบการผลิต สินค้าขั้นกลาง และ

ส่วนประกอบ ตามประเภทของโครงการ โดยบริษัทที่ทำการนำเข้าจะต้องยื่น “Master List” ประจำปี ต่อคณะกรรมการการลงทุนกัมพูชา (Cambodian Investment Board: CIB) หรือคณะกรรมการเขตเศรษฐกิจพิเศษกัมพูชา (Cambodian Special Economic Zone Board: CSEZB) เพื่อขอรับการอนุมัติการดเว้นภาษีนำเข้าดังกล่าว ซึ่ง Master List จะต้องประกอบด้วย ปริมาณ ประเภท และมูลค่าของสินค้าที่มีแผนจะนำเข้า โดยกระบวนการดังกล่าวจะใช้ระยะเวลาประมาณ ๓ วันทำการ

นอกจากนั้น โครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ตั้งอยู่ใน เขตเศรษฐกิจพิเศษ จะได้รับการยกเว้น ภาษีมูลค่าเพิ่มของสิ่งอำนวยความสะดวกในการผลิต วัสดุก่อสร้างโรงงาน และปัจจัยการผลิต ที่มีการนำเข้า ทั้งนี้ขอบเขตของการยกเว้น ภาษีมูลค่าเพิ่มนั้น จะแตกต่างกันตามประเภทของโครงการ^๕

และยังมีการปรับลด หรือ ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม และนำระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม Government-Borne (งดเว้นภาษี) มาใช้ กับสินค้าทางเกษตรหลายชนิด ตามที่ระบุไว้ในมาตรการส่งเสริมเฉพาะสาขา^๖

พิกัดศุลกากรทั่วไป (General Tariff Rates)

ภาษีนำเข้าจะถูกจัดเก็บจากการนำเข้าสินค้าทุกประเภท เว้นแต่จะได้รับการยกเว้นภายใต้ กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมว่าด้วยการลงทุน ข้อตกลงระหว่างประเทศ หรือกฎระเบียบพิเศษอื่นๆ โดยทั่วไปประเทศกัมพูชา จะใช้ระบบภาษี แบบ Ad Valorem กับสินค้านำเข้าสินค้า ซึ่งมี ๔ อัตรา ดังนี้ ๐%, ๗%, ๑๕%, และ ๓๕% ขณะที่จะมีการเลือกใช้ระบบภาษีแบบ Ad Valorem หรือ Specific Duty กับสินค้าบางประเภท โดยจะมีการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) จากสินค้านำเข้าทุก

⁵ มาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Incentive in the SEZ) :

<http://www.cambodiainvestment.gov.kh/investment-scheme/investment-incentives.html>

⁶ มาตรการส่งเสริมเฉพาะสาขา (Incentives Entitled to Specific Fields)

<http://www.cambodiainvestment.gov.kh/investment-scheme/investment-incentives.html>

ประเภท ซึ่งมีข้อยกเว้นตามที่กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ สำหรับอัตราภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าแต่ละชนิด จะมีอัตราตามตารางต่อไปนี้

อัตราภาษี	สินค้าหลัก
๐%	ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม(HS Code ๓๐), สินแร่ ตะกรันและเถ้า (HS Code ๒๖), ก๊าซปิโตรเลียมและก๊าซในกลุ่มไฮโดรคาร์บอนอื่นๆ (HS Code ๒๗๑๑), หนังสือที่พิมพ์เป็นเล่ม (HS Code ๔๙๐๑)
๗%	ผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้ (HS Code ๘), ไขมันหรือน้ำมันจากพืชและสัตว์ และผลิตภัณฑ์ที่แยกได้จากไขมันและน้ำมันดังกล่าว (HS Code ๑๕), น้ำตาลและขนมที่ทำจากน้ำตาล(HS Code ๑๗), หนังสือ (นอกจากหนังสือพิมพ์) และหนังสือพิมพ์ (HS Code ๔๙), เครื่องประดับและส่วนประกอบ ของโลหะมีค่า หรือโลหะที่หุ้มด้วยโลหะมีค่า(HS Code ๗๑๑๓), จักรยานสองล้อและจักรยานอื่นๆ(รวมถึงรถสามล้อส่งของ)ที่ไม่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์(HS Code ๘๗๑๒), เครื่องดนตรี (HS Code ๙๒)
๑๕%	เครื่องดื่มแอลกอฮอล์(ที่มีไขเปียร์)(HS code ๒๒), รถมอเตอร์ไซด์(HS Code ๗๘๗๑๑), นาฬิกาข้อมือขี้ผึ้งและขมิ้น และส่วนประกอบของนาฬิกาดังกล่าว(HS Code ๙๑)
๓๕%	ผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยยาง ทำด้วยเอสพาร์โต หรือวัตถุอีกสานอื่นๆ(HS Code ๔๖), เครื่องใช้ไฟฟ้าสำหรับใช้ตามบ้านเรือน (HS Code ๘๕๐๙), รถยนต์และยานยนต์อื่นๆที่ออกแบบมาเพื่อขนส่งบุคคลเป็นหลัก (HS Code ๘๗๐๓)

พิกัดศุลกากรพิเศษภายใต้ AFTA

ภายใต้ ระบบ พิกัดศุลกากรร่วม (Common Effective Preferential Tariff: CEPT) สำหรับข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Agreement: AFTA) จะมีการเรียกเก็บภาษีศุลกากรในอัตราที่ต่ำกว่า สำหรับการนำเข้าสินค้าจากประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องผ่านเกณฑ์ข้อกำหนด ตามกฎของแหล่งกำเนิดสินค้า (ROO)

อัตราภาษีภายใต้ CEPT สำหรับสินค้าบางชนิด มีอัตราตามที่แสดงไว้ในตาราง ต่อไปนี้

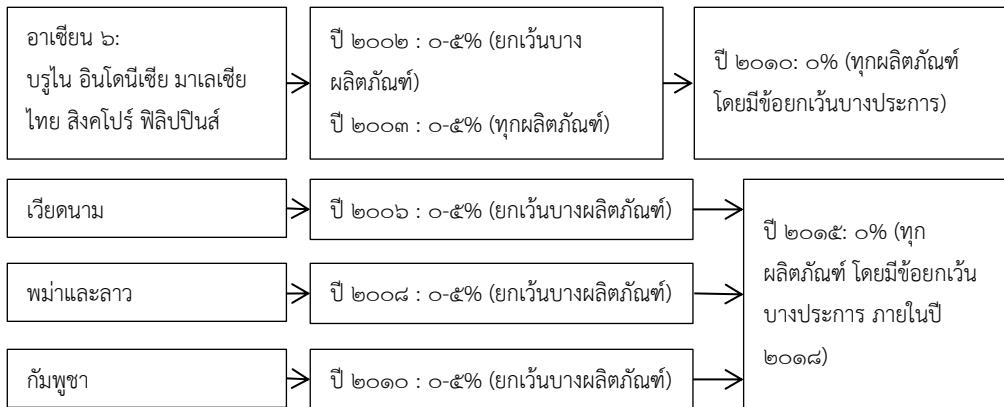
พิกัดศุลกากร	คำอธิบาย	อัตรา MFN	CEPT	
			๒๐๐๙	๒๐๑๐
๒๒๐๓.๐๐.๑๐	เบียร์ดำรสเข้ม(Stout) และ เบียร์ดำขม (Porter)	๓๕%	GE*	GE*
๒๗๐๙.๐๐.๑๐	น้ำมันปิโตรเลียมดิบ	๗%	๕%	๕%
๒๗๑๐.๑๑.๑๑	น้ำมันเติมสารตะกั่วชนิดพิเศษ	๓๕% +๐.๐๒ เรียล/ลิตร	GE	GE
๓๘๑๖.๐๐.๐๐	ซีเมนต์ มอร์ตาร์ และคอนกรีต ที่ทนไฟ	๗%	๗%	๕%
๕๒๐๘.๑๑.๐๐	ผ้าทอทำด้วยฝ้าย (ทอหลายชนิด หนักไม่เกิน ๑๐๐ กรัมต่อตารางเมตร)	๗%	๕%	๕%
๕๔๐๗.๑๐.๑๑	ผ้าทอได้จากด้ายทอแรงดึงสูงที่ทำด้วยไนลอนหรือโพลีเอสเตอร์ อื่น ๆ หรือโพลีเอสเตอร์ (ผ้าทอใช้ผลิตยางนอก ผ้าทอใช้ทาสายพานลำเลียง)	๗%	๕%	๕%
๕๕๐๑.๑๐.๐๐	กลุ่มใยยาวสังเคราะห์ (ทำด้วยไนลอนหรือโพลีเอสเตอร์ อื่น ๆ)	๗%	๕%	๕%
๖๐๐๑.๒๑.๑๐	ผ้ามีขนแบบโพลีชนิดลูปทำด้วยฝ้าย	๗%	๕%	๕%
๖๐๐๑.๒๒.๑๐	ผ้ามีขนแบบโพลีชนิดลูปทำด้วยเส้นใยประดิษฐ์	๗%	๕%	๕%
๗๒๐๘.๑๐.๑๐	ผลิตภัณฑ์แผ่นรีดทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้าไม่เจือ	๗%	๕%	๕%

๗๓๐๘.๓๐.๐๐	ประตู หน้าต่าง กรอบของประตูหน้าต่าง และธรณีประตู	๗%	๗%	๕%
๘๗๐๑.๙๐.๙๑	แทรกเตอร์สำหรับใช้ทำการเกษตร (มีความจุกระบอกสูบไม่เกิน ๑,๑๐๐ ซีซี)	๑๕%	๕%	๕%
๘๗๐๓.๒๓.๑๕	รถยนต์ (ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์ CKD มีความจุกระบอกสูบไม่เกิน ๒,๐๐๐ ซีซี)	๓๕%	๑๐%	๕%
๘๗๐๓.๒๓.๒๒	รถยนต์ (ประกอบเสร็จสมบูรณ์ CBU ความจุกระบอกสูบตั้งแต่ ๑,๘๐๐ ซีซี แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐ ซีซี)	๓๕%	๒๐%	๕%
๘๗๑๑.๒๐.๓๑	รถจักรยานยนต์ (ชิ้นส่วนครบชุดสมบูรณ์ CKD มีความจุกระบอกสูบไม่เกิน ๑๒๕ ซีซี)	๑๕%	๕%	๕%

*GE คือ รายการยกเว้นทั่วไปของระบบ CEPT

แหล่งที่มา : เว็บไซต์ เลขาธิการอาเซียน - <http://www.asean.org/>

กรอบเวลาในการปรับลดอัตราภาษีศุลกากรอย่างรอบด้านของประเทศสมาชิกอาเซียน และกัมพูชา ภายใต้ระบบ CEPT จะแสดงไว้ในแผนภาพ ต่อไปนี้

ภาพแสดง: กรอบเวลาในการปรับลดอัตราภาษีศุลกากรอย่างรอบด้านของประเทศสมาชิกอาเซียนภายใต้ระบบ CEPT

ข้อตกลงการค้าเสรีของอาเซียน (Free Trade Agreement of ASEAN)

กัมพูชา ในฐานะประเทศสมาชิกของอาเซียน จะต้องมีการปรับลดอัตราภาษีศุลกากร ตามที่กำหนดไว้ใน ข้อตกลงการค้าเสรี ระหว่างอาเซียนกับประเทศอื่นๆ โดยข้อตกลงการค้าเสรี ๕ ฉบับเริ่มมีผลบังคับใช้ในเดือน พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๔ ที่ผ่านมา ตามข้อสรุปที่แสดงในตาราง

ข้อสรุป (ข้อตกลงการค้าเสรีของอาเซียนกับประเทศอื่นๆ)	
จีน	ปี ๒๐๐๒: ลงนามในกรอบความตกลง ปี ๒๐๑๐: อัตราภาษีศุลกากรระหว่างจีน และอาเซียน ๖ ลดลงเหลือ ๐ ปี ๒๐๑๕: อัตราภาษีศุลกากรของสมาชิกใหม่อาเซียน รวมถึงกัมพูชาลดลงเหลือ ๐
อินเดีย	ปี ๒๐๐๓: ลงนามในข้อตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้าน ปี ๒๐๑๓: อัตราภาษีศุลกากรระหว่างจีน และอาเซียน ๕ ประเทศ ต่อไปลดลงเหลือ ๐ (สิงคโปร์, ไทย, มาเลเซีย, อินโดนีเซีย, บรูไน)

	ปี ๒๐๑๖: อัตราภาษีของประเทศสมาชิกอาเซียนอีก ๕ ประเทศ ลดลงเหลือ ๐
เกาหลีใต้	ปี ๒๐๐๖: ลงนามในข้อตกลงการค้าเสรี (ยกเว้นประเทศไทย) ปี ๒๐๑๐: อัตราภาษีศุลกากรระหว่างเกาหลีใต้ และอาเซียน ๖ ลดลงเหลือ ๐ ปี ๒๐๑๖: อัตราภาษีศุลกากรของเวียดนามลดลงเหลือ ๐ ปี ๒๐๑๘: อัตราภาษีศุลกากรของ กัมพูชา ลาว และพม่า ลดลงเหลือ ๐
ญี่ปุ่น	ปี ๒๐๐๘: ลงนามในข้อตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้าน ปี ๒๐๑๘: อัตราภาษีศุลกากรระหว่างญี่ปุ่น และอาเซียน ๖ ลดลงเหลือ ๐ สำหรับ ๙๐% ของรายการสินค้า ปี ๒๐๒๓: อัตราภาษีศุลกากรของเวียดนามลดลงเหลือ ๐ สำหรับ ๙๐% ของรายการสินค้า ปี ๒๐๒๘: อัตราภาษีศุลกากรของ กัมพูชา ลาว และพม่า ลดลงเหลือ ๐ สำหรับ ๘๕% ของรายการสินค้า
ออสเตรเลีย และ นิวซีแลนด์	ปี ๒๐๐๙: ลงนามในข้อตกลงเขตการค้าเสรี อาเซียน ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ปี ๒๐๐๙: อัตราภาษีศุลกากรของสิงคโปร์ ลดลงเหลือ ๐ ปี ๒๐๑๐: อัตราภาษีศุลกากรของ ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ลดลงเหลือ ๐, อัตราภาษีศุลกากรของบรูไน มาเลเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ ลดลงเหลือ ๐ จำนวนมากกว่า ๙๐% ของรายการสินค้า, อัตราภาษีศุลกากรของเวียดนาม ลดลงเหลือ ๐ จำนวนใกล้เคียง ๙๐% ของรายการสินค้า ปี ๒๐๒๓: อัตราภาษีศุลกากรของลาว ลดลงเหลือ ๐ จำนวน ๘๘% ของรายการสินค้า ปี ๒๐๒๔: อัตราภาษีศุลกากรของกัมพูชา และพม่าลดลงเหลือ ๐ จำนวนมากกว่า ๘๕% ของรายการสินค้า ปี ๒๐๒๕: อัตราภาษีศุลกากรของอินโดนีเซีย ลดลงเหลือ ๐ จำนวน ๙๓.๒% ของรายการสินค้า

แหล่งที่มา : MOFA (Japan), JETRO and Department of Foreign Affairs and Trade(Australia),ASEAN Secretariat

ความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้านอาเซียน-ญี่ปุ่น (AJCEP)

AJCEP คือข้อตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ ระหว่างญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งมีผลบังคับใช้ที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๑ ที่กัมพูชาเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ปีถัดมา และมีผลบังคับใช้กับทุกประเทศสมาชิกอาเซียน ยกเว้นอินโดนีเซีย เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๒ ซึ่งส่งผลให้ ญี่ปุ่นยกเลิกการเก็บภาษีนำเข้าประมาณ ๙๐% ของรายการสินค้าทั้งหมด ในขณะที่กัมพูชาก็มีการยกเลิกภาษีนำเข้าเช่นเดียวกัน สำหรับกลุ่มสินค้าในหมวดหมู่ A

ตามข้อกำหนดเกี่ยวกับกฎของแหล่งกำเนิดสินค้า สินค้าที่มีการผลิตโดยใช้วัสดุจากภายนอกประเทศ จะต้องปฏิบัติตาม กฎการเปลี่ยนแปลงรายการภาษี (Change of Tariff Heading Rule: CTC) หรือ กฎภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อที่จะได้รับสิทธิพิเศษจากประเทศผู้นำเข้า ซึ่งการบังคับใช้กฎแหล่งกำเนิดสินค้านั้น จะแตกต่างกันไปตามแต่ละสินค้า (กฎเฉพาะสินค้า – Product Specific Rule: PSR)

กฎ CTC นั้นใช้สำหรับการพิจารณาสินค้าที่มีการผลิตโดยใช้วัสดุจากนอกประเทศ โดยการเปลี่ยนแปลงตัวเลข ในรหัสพิกัดศุลกากร ซึ่งจะใช้เฉพาะกับวัสดุจากนอกประเทศ โดยมี ๓ รูปแบบ ได้แก่ การเปลี่ยนหมวด (Change in Chapter : CC – การเปลี่ยนรหัสสองตัว), การเปลี่ยนหัวข้อพิกัด (Change in Tariff Heading: CTH – การเปลี่ยนรหัสสี่ตัว), การเปลี่ยนหัวข้อย่อยพิกัด (Change in Tariff Sub-Heading: CTSN - การเปลี่ยนรหัสพิกัดหกตัว) ทั้งนี้ กฎ CTC นั้นใช้สำหรับผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และเครื่องหนัง

กฎมูลค่าเพิ่ม (Value Added) นั้น ใช้สำหรับการพิจารณาสินค้าที่มีการผลิตโดยใช้วัสดุจากนอกประเทศ เมื่อวัสดุนั้นมีมูลค่าเพิ่มในสินค้าขั้นสุดท้าย (Regional Value Contents: RVC) เกินกว่าที่ระดับที่กำหนดไว้ในข้อตกลง คือเกินกว่า

๔๐% อย่างไรก็ตามกฎนี้ไม่ได้มีการบังคับใช้กับสินค้าทางการเกษตร สิ่งทอ เครื่องหนัง และรองเท้า โดยการคำนวณมูลค่า RVC มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$RVC = (FOB - VNM) / FOB,$$

FOB หมายถึงราคาของสินค้าขั้นสุดท้ายคำนวณแบบ Free on Board

VNM หมายถึง มูลค่ารวมวัสดุทั้งหมดจากนอกประเทศ

AJCEP ยังมีการใช้กฎ De Minimis ดังต่อไปนี้

- ๑) สินค้าที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงพิกัตศุลกากร จะได้รับการพิจารณาว่ามีแหล่งกำเนิดจากประเทศที่ทำการผลิต ก็ต่อเมื่อวัสดุจากภายนอกประเทศที่ใช้ทำการผลิต มีมูลค่ารวมไม่เกิน ๑๐% ของมูลค่า FOB ของสินค้าขั้นสุดท้าย ในกรณีที่สินค้าอยู่ภายใต้พิกัตศุลกากร ต่อไปนี้
 - ๑๖: “ของปรุงแต่งจากเนื้อสัตว์ ปลา หรือสัตว์น้ำ ฯลฯ”
 - ๑๘๐๓.๑๐ และ ๑๘๐๓.๒๐: “โกโก้พาสต์” “ผงโกโก้”
 - ๑๙: “ธัญพืช แป้ง สตาร์ช หรือ นม”
 - ๒๐: “ผัก ผลไม้ ลูกนัต ฯลฯ”
 - ๒๒: “เครื่องดื่ม สุรา และน้ำส้มสายชู”
 - ๒๓: “กากและเศษที่เหลือจากอุตสาหกรรมผลิตอาหาร และ อาหารสัตว์”
 - ๒๘-๔๙: “เคมีภัณฑ์ และสารเกี่ยวกับอุตสาหกรรม”, “หนัง หนังฟอก และหนังเฟอร์”, “ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้”
 - ๖๔-๙๗: “รองเท้า/หมวก”, “หิน/แก้ว/โลหะ”, “เครื่องจักร/อุปกรณ์ไฟฟ้า”, “ยานพาหนะ” และ “เบ็ดเตล็ด”
- ๒) สินค้าที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงพิกัตศุลกากร จะได้รับการพิจารณาว่ามีแหล่งกำเนิดจากประเทศที่ทำการผลิต ก็ต่อเมื่อวัสดุจากภายนอกประเทศที่ใช้ทำการผลิต มีมูลค่ารวมไม่เกิน ๗% ของมูลค่า FOB ของสินค้าที่อยู่ภายใต้พิกัตศุลกากร ต่อไปนี้
 - ๒๑๐๓.๙๐: “ซอส ของผสมที่ใช้ปรุงรส ของผสมที่ใช้ชูรส”
- ๓) สินค้าที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงพิกัตศุลกากร จะได้รับการพิจารณาว่ามีแหล่งกำเนิดจากประเทศที่ทำการผลิต ก็ต่อเมื่อวัสดุจากภายนอกประเทศที่ใช้ทำการผลิต มีน้ำหนักรวมไม่เกิน ๑๐% ของน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ที่อยู่ภายใต้พิกัตศุลกากร ต่อไปนี้
 - ๕๐-๖๓: “สิ่งทอ”

นอกจากนั้น AJCEP ยังมีการกำหนดกฎ การส่งสินค้าโดยตรง (Direct Consignment) ซึ่งภายใต้กฎนี้การส่งสินค้าจะต้องเป็นการส่งโดยตรงจากประเทศผู้ส่งออกมายังประเทศผู้นำเข้า หรือ หากมีการขนส่งผ่านประเทศอื่น จะต้องดำเนินการภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด

การใช้ระบบ AJCEP นั้น ผู้ส่งออกในกัมพูชาจะต้องได้รับ Form AJ เพื่อใช้เป็นใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า จากกระทรวงพาณิชย์กัมพูชา